

DANICA.

Katolišk cerkven list.

№ 39.

V četrtek 23. kimovca 1852.

Tečaj 17.

Pri vpeljanju deklice v samostan čistih Uršulinaric.

V Loki na maliga smarna dan.

Iz stolpiča male line
Zvonček mili se glasi,
Čudno poje, resno gine
Glas njegov na vse strani.

Glej, ponižno v mladim cveti
Gre po cerkvi deklica,
V roki nese križček sveti, —
Božja je nevestica.

Se s samoto zaročila,
Svetu dala je slovó,
V samostan se zaklenila,
Da živelá bo lepó.

Dobro veš, devica mlada,
Kaj obeti so svetá.
Zapustila si ga rada;
Sreče prave on ne dá.

Cveti, rožca, v mirnim kraju
Živi mirno svoje dni,
Dokler enkrat v svetim raju
Cvetje tvoje se znóvi!

A. Praprotnik.

Obhajanje nedelje.

(Po časniku kat. bogoslovstva)

Katoliška cerkev se sme po vsih straneh dobra mati svojih otrok, vernih kristjanov, imenovati. Njen poglavitni namen je, človeške otroke k pravemu Očetu, k Bogu, pripeljati, jim v njegovi večni hiši tudi večno stanovanje pripraviti. Zatorej ona nebeske resnice brez nehanja oznanuje, božje postave brez zastajanja razlaguje; prosi, opominja, priporočuje, svari in sodbo napoveduje, de bi pozabljivi človeški otroci svojiga visjiga Očeta ne pustili spred oči, in njegove svete volje ne djali v nemar. Tudi vse cerkvene naprave so v to obrnjene, človekoviga duha od pozemeljskih reči k nebeskim povzdigniti.

Vzame naj se le eno, obhajanje nedelje. Nedelja je poglavitni in nar starji cerkvenih svetih dni, dan telesniga počitka in duhovniga djanja in življenja. Če se kaj družiga je pripravno dušo vzbuditi, de se vsa v posvetno ne zamakne: je ravno dan Gospodov, ko pozemeljski trud ima jenjati, in človek brez opovre za potrebe svoje duše in za božjo čast skrbeti zamore. Kaj žalostniga je to,

de je v poslednjih časih med krivoverci občutik za svetost Gospodoviga dneva veliko bolj živ in močn, kakor pri nas, ki se otroke prave matere katoliške cerkve stejemo. V Anglii, v severni Ameriki v nedeljo ves hrup utihne; ljudstvo, desiravno je trgovstvo in obertnija in časni dobiček vse njegovo življenje, ob nedeljah vse to na stran pusti, in zlo bi razžaljeno bilo, ko bi kaj zoper nedeljski pokoj zagledalo. Ker bi sedanji svet, ki s svojimi železnicami in telegrafi (daljnopisi) nekdanje čase za tisuče let prehituje, skoraj rad tudi čez nedeljo naglo derknil, ravno med Anglezi v Evropi in Ameriki brez števila bukev in spisov izhaja, v katerih se obhajanje nedelje z vso močjo priporočuje. Tudi nemški protestanti so začeli svetost nedelje bolj obilno spoznavati, in nje obhajanje ravno zato bolj tirjati, de bi se duh pobožnosti med ljudstvom oživil. Eden poglavitnih pisavcov, kateri hočejo na Francoskim ves sedanji stan človeške družbe preobrniti, sicer le po svojih prenapetih mislih, vonder od nedelje pričuje, kar mora vsaciga nemarniga kristjana globoko presuniti. Prudón namreč pravi: „Hvala gre cerkvenim zborom, de so se obhajanja nedelje nepremakljivo držali; Bog hotel! de bi nam bila nedelja še tako sveta, kakor je bila našim očetam! ne bilo bi toliko zlega na svetu, in pomoček bi bil kmalo najden.“ Amerikanci prerajtujejo na vse strani: tako tudi najdejo, de nar več hudočelnikov je takih, kateri nedelje prav ne obhajajo. Med 1000 jetniki v Avburnu jih je bilo le 26, in med 100 v Masačusetu le 11, kateri nedelje niso prelomili.

Praznovanje nedelje ni samo zapoved iz božjih ust, ampak je tudi naprava v stvarjene reči globoko vtisnjena. Že z zdravjem in veselim krepkim življenjem človekovim je tesno sklenjena; zatorej tudi dobra mati katoliška cerkev nedeljo toliko terdo zapoveduje, ker svojim otrokam pokoj in veselje privosi, in ker njih blagostanja tudi po pozemeljski strani želi. Človek ni kakor nespametna pa živina, de bi v jarm vprežen brez nehanja vlekel; tudi nespametna živina svojiga pokoja tirja. L. 1832 je angleski državni zbor dal preiskovati, kakošne nasledke de ima, vsih sedem dni v tednu delati; in sklep preiskovanja je bil, de človek sicer nekaj časa neprenehano delo zmaguje, potem pa naglamo opeša in omaga, in zgodnjo smert najde. Dr. Smith, zdravnik v Novim Jorku, piše: „Na Angleškem je dva tisuča ljudi več let vsaki teden po sedem dni delalo, v nedeljo so jim celo dvojno plačo dajali; pa ljudje so bili čedalje slabji, revniši. Začeli so spet le po šest dni delati, in so bili spet boljši in bogatejši. Take skušnje so se storile tudi v Francii

in v Ameriki. Tudi živina potrebuje svojiga pokoja sedmi dan; tako piše ravno ta zdravnik: „Konjev je 120 več let po vsih sedem dni tedna delalo, pa pred časom so pojemali; gospodar je mogel delo spet na šest dni djati, in konji so štirkokrat delj živeli in za delo bili. Dva soseda sta svoje ovce na daljin somenj gnala, eden je šel vsaki dan dalje, drugi je ob nedeljah počival; in ta je ravno toliko dni pred prišel, kolikor je nedelj obhajal; unimu je bila živina vsa opešala.“

Po takih pomislih ni čudo, de je katoliška cerkev spet močnejše začela svoj glas za obhajanje nedelje povzdigovati, de katoliški vladarji, kakor naš cesar Franc Jožef ali francoski predsednik Napoleon, nedeljo zvesto deržati v novič zapovedujejo. Bog hotel! de bi se pač tudi med katoliškim ljudstvom ljubezin do svete nedelje in do njeniga Boga posvečeniga pokoja bolj močno obudila. II.

Preganjanje katoliške vere v Nemčiji v letu 1852.

(Konec.)

Zlahtni Kettenburg in katoliška duhovna Jožef Brokem in Henrik Letmate so zastonj velikiga vojvoda prosili, de bi zažugano preganjanje katoliške cerkve ustavil; on pa (rojen l. 1823 in učen l. 1838 v Drazdanih v Blohmanovim inštitutu, kjer so tudi nekteri tē leta na Avstrijsko v profesorje vzeti protestanti poprej učeniki bili, kakor je augsb. Postzeit. pravila), je z dopisam od 2. mal. travna in 22. mal. serp. t. l. izrekel, de tiga storiti ni voljan. On opira ta svoj dopis na sklep stanov l. 1550, s katerim je bila katoliška vera v Meklenburškim prepovedana, in na pogodbe vestfalskiga pomirjenja med nemškimi katoličani in protestanti v l. 1648, po katerih smete katoliška in protestanska vera le v tistih krajih biti, kjer ste že v l. 1624 bile. — na Meklenburškim pa v tim letu katoliške ni več bilo. Ali Bogu se usmili, kolikokrat in kako mnogoterno so bile dozdej te pogoje na Nemškim prelomljene in sicer skorej vselej le v škodo katoliške cerkve. Res de so v nekterih protestanskih krajih, kakor v Berolinu, Stendalu, v Goti i. t. d. katoličani spet očitno božjo službo dobili; — koliko pogostnisi in s katoličani v nobeni primeri so se pa protestanti v katoliške dezele vsedali, kjer nimajo ne le samo vsih željenih pravic, ampak so tudi delezni dohodkov iz premoženja katoliške cerkve. Pogled na Bavarsko, prajzovsko Šlezijo, rajnske dezele i. t. d. to dovelj poterditi. Saj so bile posestva 26 škofij in nadškofij, 106 opatij v l. 1803 katoliški cerkvi na Nemškim vzete in dezelnim glavarjem (zunaj dveh, samo protestanskim) dane. — Kje so opatije Oliva, Neucelle i. d., ktere je Friderik Vilhelm III. odpravil, Banc. Sv. Blaž i. d.! Ali se bo torej zarijoveni meč vestfalskiga pomirjenja le še takrat rabil, kadar je z njim katolicane raniti mogoče?

To početje zoper katolicane na Meklenburškim izvira iz sovraštva do katoliške cerkve, ktero je per posameznih višjih uradnikih duhovskih zadev do nje tako veliko, kakor sta ga komaj Luter in Kalvin imela. Eden tih protivnikov je glasno izrekel: Baji vidim tavžent bogotajov (ateistov, t. j. takih, ki se v eniga Boga ne verujejo) na Meklenburškim, kakor le eniga samiga katolicana. Baron Maltzahn, vodja ondotnih luteranskih vzigavcov je še v l. 1850 katolikaustvo kakor antikrista glasno grajal. —

Protestanski Anglezi, ki imajo po celim svetu, tudi per ajdovskih kraljih (v jutrovi Indii) svoje poslance, le v Rimu nočejo nobeniga imeti, toliko čertijo oni katoliško vero. In vonder prebiva vedno veliko Anglezov začasno v Rimu. Ti obhajajo svojo anglikansko božjo službo v Rimu v svojim stanovanju brez vsiga opoviranja od papeževe vlade. Ali torej ni res, de per protestantih je tolerancija v ustih, per katoličanih pa v djanju! In če se kje kakšin las protestantam skrivi, vedo njih časniki že čez pomanjkanje ljubezni i. d. tožiti. Letas je v Monakovim per oknu gostivnice luteransk Saks s cigaro v ustih in s kapo na glavi gledal memo gredočo procesjo s sv. Rešnjim Telesam. Mestna gosposka ga je bila za toliko in tako očitno zaničevanje svete skrivnosti katoliške vere ene ure zapreti ukazala. In čez to so že eni nekatoličani kričali! —

Lahko se je per ti žalostni pergodbi v Meklenburgu spomniti preganjanja, ktero so l. 361 cesar Julian, v l. 450 in 471 arianski Vandali čez katoliško cerkev vzdignili; ali nesrečniga 16. stoletja, ko je Luter cesarja in plemenitnike šuntal, de bi svoje roke v kervi papeža in kardinalov močili, ko so kalvinisti po Francoskim, Niskozeplji i. d. s katoličani počenjali, kakor komaj cesar Deci, ko sta kraljica Elizabeta in njen prešeštni oče tavžente in tavžente katoličanov na Angleškim, in v Irlandu pomorila, jih v sužnost prodala, v samote in močirje spodila, kjer so mogli lakote konec jemati, — de bi le protestantizem k moči priti spravila.

Prajzovski katoličani so iz Paderborna lepo prošnja do kralja Friderika Vilhelma IV. poslali, de bi ukaz ministrov Raumerja in Vestfalna zastrau jezuitov in tih, ki se bojo per njih učili, ne veljal. Od dobriga serca in ljubezni do pravice, ki jo ta hvale vredni kralj ima, se sme upati, de prošnja ne bo zastonj. V. S.

Omikanost brez keršanstva.

Solnograški cerkveni list je bravcam znamenito pismo iz Kitajskiga podal ter jih poprosil, de naj ga vsim gospodam in gospēm in gospodičinam perporoče, ki se hočejo od potrebe in neprecenljive do-brote keršanstva živo prepričati.

Misionar F. G. Delaplace, lazarist in zvoljeni škof na Kitajskim, je lani v Pariz tole pisal: „Nekteri se poprašujejo, ali je res, de se na Kitajskim toliko detet pomori. Akoravno moj glas veliko ne velja, ga vender z veliko drugimi glasovi združim, vas zagotoviti, de se vsak dan tavžent in tavžent otrok v rekah utopi ali pa prešičem pomeče. Misionarji v pisnih večidel pravijo, de je vzrok tē grozovitosti ali hudobija staršev, ali reve in težave velike družine, ali pa samovolja in navada. Vsi ti vzroki so le preresnieni, in njih nasledke sim le predostikrat vidil, poprej v „Makao,“ kakor tudi v drugih krajih, ki sim jih v petih letih prehodil. Po mojih mislih bi se pa mogle še vrazje perstaviti, zakaj vrazje strašno in nepopravljivo škodo delajo. Povedati vam hočem, kar sim sam v ho-nanski okrajini vidil: vender pa tega od celiga Kitajskiga ne terdim, ker ima vsaka okrajina svoj jezik, svoje navade in svoje vrazje.“

„Kitajci, od katerih govorim, to je, skoraj vsi ajdje v Ho-Nanu, vervajo v dušno preselovanje. Po njih domišlii ima vsak človek tri houene, to je, duhove. Ko človek umerje, gre en houen v kaksno

telo, drugi ostane v družini in je hišni duh, tretji pa na grobu počiva, katerimu se popir žge. Hišnim houenu, ki na hišnim altarčku sredi vrezanih znamenj prebiva, hemig (lepo dišeč les) žgó in mertvaške pojedine darujejo. Po tem je vse pokojno. To pa le od houenov odraslih velja. Če otroci umerjó, jim darilnih miz ne napravljajo in sicer nobene verske časti ne skazujejo, ker njih houen še popolnoma ni. Če pa tudi ni popolnoma, pa vender še živi, in se ga je še bolj bati, kakor nar popolnših ljudi. Ker pa nič nimajo in nič ne store njemu v čast, se njegove jeze tolikanj bolj bojé. Kako si torej pomagajo? Prav po kitajsko: perzadevajo si houene prekaniti. Kadar otrok umira, take reči počenjajo, da bi houeni per ločenju rodovine umerliga otroka ne poznali. Uboziga umirajočiga otroka ali v vodo veržejo, ali ga kje nastavijo, ali ga pa v daljnem kraju zakopljejo. Houeni, jezni, da se jim čast ne skazuje, bodo ribe ali zveri terpinčili: pa kaj to? Rodovina je otéta. Ko bi serca tolikanj ne ranilo, bi se smejali zavoljo početja, houene prav preslepiti. Večidel umirajoče deteta odneso, ne naravnost, ampak sem ter tje gredé, da bi houeni pota ne spoznali, ko bi se hotli spet v staro domovanje verniti. Pač žalostna zmotá! Vender se pa ravno zavoljo tega toliko otrok zapusti: in otroci, ki se samo zapusté, so še nar srečniši; se še zamorejo v nebesa spraviti; se jim dostikrat zamore še življenje podaljšati in nekterikrat tudi ohraniti. Drugi otroci morajo tudi zavoljo nauka od houenov umreti, pa strašno umreti. Ko je pretečeniga mesca roznika neki neznabog v soseski svojiga otroka hudo bolniga vidil, mu je kar s sekíro pomagal umreti. Mislil si je, da bi nemara houen tega otroka v kakšniga družiga otroka skočil in da bi tako vsi otroci utegnili umreti. Toraj je mogel tega houena terpinčiti in pa tako terpinčiti, da bi si nikdar več ne upal, v ti hiši stanovati.

„Nekteri pa iz družiga nagiba, čeravno tudi zavoljo nauka od houenov, enake grozovitosti počenjajo. Houeni so v njih očeh hudobni duhovi, ki morajo ljudi nadlegovati. Če tedaj dete umerje, houeni nimajo časa ga dovolj terpinčiti. Toraj se jim mora zadostiti, dokler dete še diha. Potem se houeni nič več ne mašujejo. Če ima tedaj dete umreti, ga razsekajo in sicer po dveh pravilih: 1) dete se mora v tri kose razsekati: prvi je glava in persi, drugi čok in bedra, tretji nogé; 2) morata oče in mati sama svojimu otroku rabeljna biti!“

(Konec sledi.)

Pismo gospod Janeza Kociancea. misionarja v srednji Afriki.

V dan svetiga Janeza Kerstnika so častiti gospod misionar Kociance iz Hartuma do perjatlov na Gorenjskim pismo poslali, v katerim se razun perjateljskih govoric tudi tole bere: „Ker sim vedno veseliga serca, me še nobena posebna bolezen ni potlačila, le oči in zobje so me malo boleli, akoravno so bili drugi gospodje zavoljo obnebja večidel dolgo bolni. Zdaj so se pa že vsi popravili, sam gospod Možgan še ne, ki že štiri mesce leži.“

„Dela je tukaj vedno dovolj od jutra do pozne noči, tako da me čerani in rujavi pomagavci zmiram usta (mojstra) imenujejo: ali per teh ljudeh je človek kmalo mojster. Podam vam čudno pergodbo. Ni davno, kar me je turšk mojster nagovarjal, da bi mu per tesanju ladij sodelavec bil, in mi je 500

piastrov (1 piaster velja 6 kr. srebra) na mesec obljubil. Dobra služba! kaj ne? Prečastiti gospod apostolski namestnik, ki so me ravno na ladjenici obiskali, se niso mogli smeha zderžati, ko so najin resni pogovor poslušali. Pogodba se ve de ni bila storjena, in jaz ostanem misionar brez plače, kakor dozda, če se tudi v ladjarske dela mešam. Turkoviga početja si ne bote lahko razjasnili. To je tako. Meni zročena ladija je bila po dolgi nevarni vožnji nekoliko poškodovana. De bi se poškodovanje popravilo, je mogla ladija na suho priti. 42 najemnikov in 16 brodnarjev mi je pomagalo to storiti, in sicer brez vse nesreče. To tedaj ga je nagnilo me perdobiti, in potem se bolj, ko je vidil, da se ladija pod mojim vodstvom v železu in lesu popravlja in lika. Posebno se pa ljudje čudijo, kako de železo zamore plavati, in sleherni mora, kakor neverni Tomaž, z rokami potipati in poskusiti. Iz tega se lahko prepričate, da imam vsak dan dosti gledavcov, ki se delam per železni ladii čudijo. Od tod tudi pride, da nimam časa na ljubi dom misliti. Vender me pa dela dostikrat persilijo na dom misliti, kako namreč moji rojaki to ali uno delajo, in, če le kaj noviga naredim, sim precej usta. Tukajšnje ljudstvo je še grozno nevedno in okorno. Tako mizar od skobelnika nič ne vé. Vse na tleh oblajo in kakor opice z rokami in nogami delajo, da jih nihče ne more posnemati. Kovači tudi na tleh čepé in kujejo. Zidarji ne znajo ravniga zida ali štirvoglatniga okna narediti. Ko smo jim motoz (žnoro) napravili, so se nam v nevednosti smejali in ko so kalamirnico (plajbo) zagledali, jim je skoraj pamet zastala. Zidarske lopatice (kelje) tudi ne poznajo; le z rokami kravjek na nežgane, na solcu posušene opeke (cegje) mažejo: zato se pa tudi v deževju kravjekine poslopja kakor sladkor sperejo, in mesto je tako naglo poderto ali prav za prav v blatu, kakor naglo je bilo sozidano. Za 5 ali 8 goldinarjev se hisa dobi, ki je tukajšnim ljudem poslopje: na Krajskim bi pa narslabši kmet še koze vanjo ne zaperl, ko bi je popolnoma ne predelal. Tako je mesto Hartum, takšne so vse mesta, razun Aleksandrie in Kajra, ki sim jih popotvaje vidil, in razun hiš, ki so iz same slame ali iz kamnov, ki so eden na družiga položeni. Sicer je pa blato na blatu. Tode Hartum bomo, če nam Bog življenje ohrani, olepsali. Se že vzdiguje. Od Hartuma, od perprave za popotvanje po Beli Reki, kjer nas naša černa fara čaka, vam bom pisal, kadar me bote vi s pismam razveselili.“

Misjonske naznanila

9. Dr. Knobleherja do sredisniga odbora Marijne družbe na Dunaju.

(Dalje.)

V tem sta tudi oba Francoza iz Asuana v naš sotor persla, in že pondeljek 24. listopada so velbljudi vso robo od Nila do začetka pusave pernesli, da smo zamogli perpravo za popotovanje, kar je se manjkalo, mirno dokončati. Naslednji dan so bile nase pisma v Egipt in Evropo poslana, najeti velbljudi in vodniki karavane plačani in do večera mehovi napolnjeni. Francoza sta za se in za svojo robo 24 velbljudov imela: mi pa smo jih imeli za 300 centov robe 64, za se 12, in za vodo v 77 mehovih in v 2 sodekih, 10 velbljudov. Za robo se je od centa 22 ¹/₂ piastrov plačalo (1 piaster je 6 kr. dobriga dnarja), za vse druge najete velbljude

in vodnikom karavane pa po 90 piastrov. Velbljudarji, ki velbljude skoz pušavo gonijo in ki imajo robo nakladati in razkladati, nimajo nič posebne plače. Če se tem stroškom persteje, kar se je za mehove po 5 piastrov in za vervi izdalo, s kterimi so se truge zvezale in čez velbljudovo sedlo v enaki teži na obe strani obesile in pervezale (porabili smo jih 12 centov), se razvidi, de je voda, ki smo je za 8 dni potrebovali, 130 gold. in popotvanje od Koroska do Berbera okoli 1000 gold. srebra zneslo.

24. listopada zarana so nas debeli, ušesam neprijetni hropeči glasovi velbljudov iz kratkiga spanja zbudili. Mehove smo z brega vzdignili, sotori in kuhinjske orodja spravili in v veliki homatii naložili, in se le okoli osmih zjutraj smo na velbljudih sedeli in se občudovali, kako de smo naglo tolikanj bili povzdignjeni. Slehern je pa tudi terdno sklenil, na vso moč gledati, de bi ne bil ravno tako hitro ali pa še hitreje zopet ponižan, kakor je bil povišan. Še enkrat smo se ozerli na tamni Nil in na lepó zelena bregova, in se obrnili proti tamnim goram ter šli skoz sotesko, nakladarje zapustivši, ki so v velikim hrupu se nakladali. Zategovaje in naglo prenehovaje so Arabljani šeika Abdel-Kadra, ki po njih mislih velbljude varuje in mohamedanske karavane nevidno vodi, na pomoč klicali. Mi pa smo se obrnili k velikimu, mogočnimu, usmiljenimu Bogu, ki je svojiga služabnika Abrahama popotvajočiga srečno v ptujo deželo perpeljal, ki se je begočimu Jakopu na ptujim perkazal, ki je Izraelce skoz pušavo na dolgem potu čudno varoval. Prosili smo ga, naše stopinje v miru voditi in nam svojiga angela poslati, de bi veselí, zdravi in srečni pod njegovim varstvom konec pušave in popotvanja dosegli! — Še le ob devetih zjutraj se je iz velike homatiije scasama dolga karavana napravila. Naprej je eden zmed najetih vodnikov šel. Naša trobenta je malo trumo jezdicov, ki so zjutraj evropejsko obleko z novo pisano premenili, v versto poklicala. Vsaki je imel ali bel turban (pokrivalo) ali pa debelo tkan, rumeno in rudeče pisan hedžahsk kofé (nekako pečo) okoli oglavja ovit in čezin viseč, celo in obličje solnčnih žarkov obvarovati, kratko pavoljnato salto (jopico) čez dobro zapeti sideri (nadpersnik) in široke servále (haljo) do podkolen iz močniga rusovskega platna po egiptovsko vrezane, velik rudeč volnat marokansk pas čez nje terdo okoli trebuha ovit, in rudeče čevlje na nogah, čez velbljudov vrat stegnjenih. Tako je sedel jezdic na velbljudu okoli 10 čevljev visoko na pisani smirnski plahiti, ki je bila čez sedlo razgernjena; puša, usnjata posodica za vodo, torbice in druge reči so bile na sedlovih gumpih pervezane in okoli in okolimnogoverstno obešene, in kakor se je per enomerni hoji s čveteročlenjimi desnimi ali levimi nogami velbljud prestopal, tako se je jezdic prav perljudno na desno in levo naklanjal ali pa per hitrejšim dirjanju enako ptiču, ki sferčuje, s komolcama utripal.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskim.

Ogersko slovensko. 1. kozoperska se začne V. razred na katoliškim gimnaziju v Banskí Bistrici. Učivna beseda bo slovenska, vender se bo tudi nemški jezik skoz vse razdelke ko zapovedana, madjarski

pa ko svobodna tvarina, z ogledam na djanske potrebe, učil. Ako bi bilo kej učencev, kterih materna beseda je nemška, se jim bo pri razlaganju po gg. učeníkíh z njih maternim jezikom dopomoglo.

V Terstu je škofijsko svetovavstvo potrebo 3 novih cerkvá za prebivavce v predmestjih skazalo, in mestno svetovavstvo je sklenilo, dve cerkvi na mestno stroške zidati.

Iz Ljubljane. Dosedanji Hebaki (Egerski) začasni gimnazialni vodja gosp. Janez Necasek je izvoljen vodja na Ljubljanskim gimnaziju.

Bogoslovske in nemške šole se bodo v Ljubljani 5. prihodnjiga mesca začele. 1. in 2. bo vpisovanje, in 4. velika maša v škofijski in nunski cerkvi ob osmih.

Iz Ljubljane. Dospéle so iz Celovca tudi obljubljene pesmi za družnike ss. Hermagora in Fortunata. Pod napisam: Šola vesela lopega petja za pridno šolsko mladino, obseže knjižica 20 „šolskih,“ 24 „pesem veselih otrok“ in 4 „poštene zdravice.“ Castiti družniki naj blagovolijo po bukvice k meni priti ali poslati.

Jeran.

Razgled po keršanskim svetu.

Turško. V Carjigradu krožijo zaporedama grozne povesti; enako tudi vladne turške novice povedó; povést namreč, de bi bila med staroturčini zakletev, vse keršansko prebivavstvo v Carjigradu eno noč pokončati. Per tacih povéstih, če so tudi presiljene, se vé de, kristjanam ne more veselo pri sercu biti.

Ogersko. Iz Tirnava se bodo preselili bendiktini v Ostrigon, ondi na višjim gimnaziju učiti; Tirnavski gimnazij pa čisto prevzame knez vikši škof in pervak. Konvikt ali semenišče se bo jezuitam zročilo. V Peštanskim semenišču se je 20 bogoslovcev k jezuitam oglašilo. — C. kr. namestništvo je oostro prepovedalo, katoliške otroke v nekatoliške šole brez vednosti in pervoljenja dotičniga katoliškiga duhovniga pastirja pošiljati.

Berno. Mestno svetovavstvo je razglasilo do prebivavcov tega mesta poklic v prid ubožnih učencev, zmed kterih večkrat kteri po več dni nič gorkiga ne vžijejo, de naj bi blagosereni dobrotniki naznanili, ktere dni v tednu bi bili voljni ubožnim učencam kej živeža ali pa denarne pomoči deliti. Učenci, enake pomoči potrebni, bodo po tem dobrotnikom po imenih naznanjeni.

V Visbadnu na Nasavskim je 7. in 8. t. m. protestanška družba Gustav-Adolfa zbor imela. Ptujih odbornikov je bilo do 200 pričujočih. Kalvinski pastor Hovard iz Lipsie je povedal, de je družba 1850. in 1851. leta podelila 47.219 tolarjev 218 srenjam. Nove tempelne zidati je perpomogla v Ljubljani, Velsu, Pilsnu in Bukarestu. — Hogastraten iz Haga je tožil, de v Niskozeemlji katoliška vera vedno bolj raste, in je perpovedoval, kako si protestanti perzadevajo temu v okom priti. Pastor Krause iz Vratislava je grajal novo katoliško cerkev na gori Zobten in podobo, ki so jo sedanjí papež tje podarili. Misione jezuitov po Šlezii je imenoval opiumov pomoček! Pastor Fliedner iz Kaisersverta je zlo zlo minihe obrekoval v Palestini, in jim perpisoval pregrehe, kterih imenovati se ne spodobí. — Ako se pomiali, de le minihi posebne serčnosti in pobožnosti iz evropejskih samostanov začasno v Palestino grejo in se čez nekaj let spet domu povernejo, se lahko pozna strupeno serce Fliednerjevo. — Drugi govorniki so papeževo službo v Rimu kakor rimsko zver, in katoliško božjo službo kakor malikvavsko opravilo obilnim poslušavcam popisovali. Ravno tako je delal tudi Luter ob svojim času.